

0.- 'Αγαπητοί ἀνθρώποι, ἡ Διεθνὴς Ἐκθεσις Θεσ/νίκης ἀνοίξε καὶ φέτος τίς πύλες της, γιὰ νὰ δεχτῇ ἐπισκέψεις ὅχι μονάχα ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Πατρίδος μας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ διάφορες χῶρες. Μέσα στὸν φαντασμαγορικὸ χῶρο τῆς Ἐκθέσεως ἐκτίθενται λογῆς-λογιῶν ἐκθέματα, ποὺ καθρεφτίζουν τὸν ἀνθρώπινο πολιτισμὸ. Καὶ τὰ μάτια τοῦ ἐπισκέπτη θαμπώνονται ἀπὸ τὴ λάμψη τῆς προόδου τοῦ καιροῦ μας.

Μέσα σ' αὐτὸν τὸν δαίδαλο, ποὺ λέγεται Διεθνὴς Ἐκθεσις Θεσ/νίκης, δεῖτε λα-δεῖτε, κάθε ψρὸνο θέλει νὰ προβληθῇ ἓνας λαός, γιὰ νὰ ἐκθέσῃ καὶ αὐτός. τί ἄρα γε; Τὰ προϊόντα του; θὰ παρουσιάσῃ ἐκθέματα, γιὰ νὰ δείξῃ τὴν πρόδο του; Τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά. Εἶναι ὁ Ποντιακὸς λαός, ποὺ θέλει νὰ ἐκθέσῃ τὸ παρελθόν του, τὴν ἱστορία του, τὸν παραδοσιακὸ του πολιτισμὸ. Καὶ θὰ τὰ δείξῃ ὅλα αὐτά, παραθέτοντας στὴ χορευτικὴ ἐξέδρα τῆς ἐκθέσεως μιὰ ὁμάδα ἀπὸ χορευτὲς μ' ἓνα λυράρη στὴ μέση τῆς ἐξέδρας. Γύρω ἀπ' αὐτὸν σὲ ἡμικύκλιο οἱ χορευτὲς, ὅπου ὁ ἦχος τῆς λύρας θὰ δώσῃ φτερά στὰ πόδια τους. Αὐτὴ εἶναι ἡ προβολὴ τοῦ Ποντιακοῦ λαοῦ στὴ Διεθνῇ Ἐκθεση Θεσ/νίκης. Πτωχὸ ἐκθεμα καὶ ὅμως προκαλεῖ συγκίνηση καὶ θαυμασμὸ, γιατί στὴ σκέψη τοῦ καθενὸς περνοῦν γοργὰ οἱ αἰῶνες, ποὺ κύλησαν, ὅπου στὴ μακρινή χώρα τοῦ Πόντου οἱ Ἕλληνες δέ λησμόνησαν Πίστη καὶ Πατρίδα καὶ κράτησαν μέχρι τέλους ἀνέριαι τίς ἔθνικες παραδόσεις.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

0.- Ἡ Διεθνὴς Ἐκθεσις Θεσ/νίκης εἶναι βέβαια, κατὰ κύριο λόγο, ἐκθεσις ἐμπορικῇ, ὅπου οἱ διάφορες χῶρες προβάλλουν τὴ βιτρίνα τοῦ πολιτισμοῦ τους. Ἡ διεθνὴς αὐτὴ ἐπαφὴ δὲν ἔχει ὅμως σημασία μονάχα ἀπὸ ἀποψη οἰκονομικῇ. Στὴ Θεσ/νίκη κάθε χρόνος αὐτὸν τὸν καιρὸ καλλιεργεῖται ἐπὶ ἓνα εἰκοσάημερο τὸ διεθνὲς πνεῦμα εἰρηνικῆς συνεργασίας τῶν λαῶν.

Πέρα ἀπὸ τὴ μεγάλη σημασία της, ἡ ἐκθεσις Θεσ/νίκης ἐπιτελεῖ καὶ τὸς ἄλλους σκοποὺς στὸ ἐσωτερικὸ. Καταφθάνουν ἐδῶ κάτοικοι ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ τὰ χωριά μας τούτη ἡ ἐκθεση ἀποτελεῖ τὸ λαμπρότερο πανηγύρι, γι' αὐτὸ κατὰ μῆνα Σεπτέμβρη οἱ ἄνθρωποι τοῦ χωριοῦ προσπαθοῦν νὰ ικανοποιήσουν τὸ μεγάλο τους πόθο, νὰ δοῦν τὴν ἐκθεση.

Καί εἶναι πράγματι ἀπόλαυση μεγάλη τό διαμαντένιο τοῦτο στολίδι τῆς νύμφης τοῦ Θεμαῖκου.

M.- "Ε....ντό λές ἄντρα, θά παίρτς με καί πᾶς σὴν ἔκτεσιν; Οὐχι...ὅπως & λένε, λάμπ' ἐκεῖν' τ' ἀπέσ', ἐλάδ' νά ζύντς ἀφιά, τοπλαεύ'ς καί παίρτς ἀτο.

HP.- Πῶς κί θά παίρω σε καί πᾶω; Ἄμαν ἀτό ἔκτεσιν λέγν' ἀτο, τεμιάκ ὅλ' κᾶτ' φανερώνε ἐκ' ἀπέσ. "Ε ἐγὼ πᾶ θά φανερώνω ἐσέν, τό σουφρωμένον τόν πρόσωπο σ' καί τό στόμα σ' χωρίς δόντια ντ' ἐπέμνε. (γελᾷ)

M.- Κ' ἐν ἀνάγκην, κ' ἐν. Φανέρωσον ἐσύ ἐσέν, δεῖζον τό μακρύν καί τό ζαρωτόν τό μυτή σ'. Ναμουσοῦζ', θά κοροδεύ'ς με κέλα. "Εγὼ κᾶποτε, σά παλαιά τᾶ χρόνια, ἐπῆγα σ' ἀτό τήν ἔκτεσιν, ἄμαν ἀτότε, ἄμον ντό λέγνε, τιδέν κ' ἔτον. HP.- "Ε..ἀτότε οἱ περσοὶ πού ἐπέγναν ἐκ' ἀπέσ', ἐπέγναν γιά τό σεῖρ, γιόκ νά δείκνε μυρία ζαρωτά καί σουφρωμένα κατσία. "Εκολάτσε με, ναμουσοῦζ'.

HP.- "Ολαν ἐμασχάλεφα, ἡσύχασον-ἡσύχασον. Τήν ἡμέραν ντό θά χορεύνε τ' ἐμετέρ' θά πᾶμε.

M.- Καί ἔλπετ θά πᾶμε. "Εκείντς πᾶ θά ἐλέπωμε, θά ἐλέπωμε ἄς σ' ὅλια τᾶ κᾶτ' τῆ ἀνθρώπς, θά ἐλέπωμε μηχανία-μηχανία, θαυμαστά πράματα.

HP.- "Ο θεόν ἔπλασεν τόν ἄνθρωπον κί ἐπ' ἐκεῖ ἐκλῶσεν ἐφεβέθεν ἀτον.

M.- Ἄμαν κᾶτ' ἄς λέγω σε: "Ο ἄνθρωπον τόν θεόν κί πρέπ' ν' ἀνασπάλ' καμμίαν, ἄν ἀνασπάλ' Ἄτον, ἀτότε μέ τ' ἀτά τᾶ μηχανία ντ' ἐξέγειν, θά τσακίων' ὁ ἱδιον τᾶ μουντσούρια τ'.

HP.-M. "Ο θεόν νά βάλ' τό χέρν' ἀτ, ὁ θεόν.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

O.- "Ο γέρος μέ τή γριά βρίσκονται τώρα μέσα στήν ἔκθεση, ὅπου μένουν ἐκπληκτοὶ μπροστά στά διάφορα θαυμαστά καί περίεργα, πού βλέπουν.

M.- Οὐῆ τήν πλάση σ' ἀκεῖ γιά τέρ'...ἀκεῖν τήν τσάτσαλεσαν τήν κουτσήν τέρ' πῶς πορπατεῖ ἀπάν' σό σκοινίν...

HP.- Μέτα ντό τσάτσαλεσα, ὀλίγον-πολλά κᾶτ' φορεῖ.

M.- Μέτα, τέρ' γαρή μή ἔν, γιόξαμ μάεισα.

HP.- Φάντασμαν ἔν, φάντασμαν.

M.- Οὐχι...οὐχι... Παναγία-Παναγία ντ' ἄγνα ἐκαταῆεφαλιάεν τέρεν. (φωνάζει δυνατά) Οὐουουου...ὅῆ ν' ἀηλί ἐρέν, θά σκοτοῦται.

HP.- Μέτα μή τυᾶγς, ἐκρεμίγαμε ρεζίλ'.

M.- Χάῆτε-χάῆτε ἄς φεύωμε, ἡ καρδία μ' ἐλύεν, ἱλιακί ἀδανά θά ἐφέρνες με.

HP.- Χάῆτε-χάῆτε ἄς πᾶμε ἄλλοῦ κές.

M.- "Οῆ ἡ καρδία μ'. Παναγία μ' ἀτά τᾶ πολαλά πᾶ ἄν κ' ἐφτάνε, κί ἴνεται.

HP.- Ἀδανά ἄς στέκωμε ὀλίγον. Γάρη γιά τέρ' ἀκεῖ ἀπέσ' σὴν ἀῖνάν.

- M.- Σόν καρθέπτην.
- HP.- Ναί-ναί, τέρ'ιαλά.
- M.- Κύριε 'Ιησοῦ Χριστέ μ'. 'Ανεῖνε ἐγὼ μὴ εἶμαι; Τὰ μέσα μ' ἔρθαν κι' ἐκουράγαν τό κεφάλι ὅσον ἕναν βαρέλ'ιαί τὰ ποδάρια μ' τσατσία.
- HP.- Κι' ἄμ ἐμέν κι' τερεῖς; Τό μυτή μ' ἐγέντον ὅσον τ' ἀγγούρ' ντό ἀφήνε γιά σπόρον. (γελοῦν ξεκαρδιστικά καί οἱ δύο τους)
- "Ελα-ἔλα ἄς παίρωμε πίνωμε κατ'.
- M.- Ποῦ κειά;
- HP.- 'Αχά ἀδαιά.
- K.- 'Ορῖστε - ὀρίστε.
- HP.- Βάλλο μας δύο πύρας.
- M.- Ντό πράμαν ἕν;
- HP.- 'Ατώρα θά ἐλέπς ἕναν ἔμορφον πράμαν καί πολλά ὠφέλιμον.
- K.- 'Ορῖστε κύριοι.
- HP.- 'Ορῖστε κύριοι.
- HP.- "Επαρ' πια.
- M.- "Αρ ἄς πίν' ἄτο, ἄτο λεμονιάδαν ζαέρ θά ἕν, ζατί ἐκάγα κι' ἄς σή δίφαν.
- (μόλις πιεῖ, ἀναγουλιάζει ἀμέσως) Φτού-φτού, ἀναθεμά ἐσέν καί τό κέρα-
μαν ντό θά ἐποῖνες. Ντό πράμαν ἔπον ἀοῦτο; Πικρόν-πικρόν, ἐθαρρεῖς ζεχίρ'.
- HP.- Μή τσαῖγς. Μέ τ' ἐσέν πουθέν πρόσωπον κι' ἔχω, ἐκρέμφες με ξάν ρεζίλ.
- M.- 'Ανάθεμά τόν πρόσωπο σ'. Τεμιάνι φαρμακῶντες με κέλα καί κι' θά καλατσεύω.
- HP.- Θά φαρμακῶνω σε μέ τήν πύραν, ναί;
- M.- Πλέρωσον-πλέρωσον καί χάττε ἄς πᾶμε. Καί ἀοῦτ' τ' ἐμόν τό ποτήρ' πᾶ πλ' ἄ-
το ἐσύ.
- HP.- Πόσον κάνουν μάστορα;
- K.- 'Επτά παρακαλῶ.
- M.- Οὐχι τόν Χριστόν πού ἐσταύρωσεν.
- K.- "Α... κυρία μου, μή μᾶς βρίζετε κιόλας, αὐτή εἶναι ἡ διατίμηση.
- M.- 'Εσεῖν πᾶ ἔχετεν τιμήν ἐπάνω σου;
- HP.- Γάρη τσοῦρ' ἄτο.
- M.- Τεμιάνι ἄτο ἡ τίμηση ντό λέει ἄτός, λέει πῶς δύο ποτήρια, πικρόν νερόν,
ἐφτά φράγια;
- HP.- Πύραν-πύραν εἶπα σε.
- M.- Ντό πύραν καί μοίραν, ἄτο ἐμέν ἔρθε με ἄμον γαῖδιρί τσιλτοζῶμ'.

HP.- Οὐχ ἀναθεμά σε, ἐκολάτσεις με.

M.- Χά'ντε-χά'ντε ἄς πα̃με ἀκεινά, ὅθεν θά χορεύνε τ' ἐμετέρ', χά'ντε ἄς ἐλέπω
τά ζίπνιας καί τὰ ζουπούνας κι' ἀνοίεται ὀλίγον ἡ καρδιά μ'.

HP.- Ἀτώρα παίρω σε καί πα̃με. Ἐλ' ἀπό πῖσ' ἱμ.

M.- Σή κεμεντσέη τῇ λαλίαν ἀπάν' δέβα, νάπου ἀδαιές θά εἶν'.

HP.- Ἀχά τιχάδες.

O.- Τό Ποντιακό συγυρότητα εἶναι ἔτοιμο.

..... (χειροκροτήματα) διάφοροι χοροί ἐν συντομία

HP.- Γάρη εὐχαριστέθες;

M.- Πολλά εὐχαριστέθα, θαυμαστά πράματα πᾶ εἶδα, σά παλαλά κές πᾶ ἐπαίρες
με κι' ἐπῆες καί ἱλιαμ τ' ἐμετέρτς ὄνταν εἶδα, ἡ γούλα μ' ἐγομῶθεν.

HP.- Ἐ... μαῦρον πατρίδαν.....

M.- Νέ'σσα.

HP.- Ἐλέπς τ' ἀνθρωπή ἡ γνῶσ' ντό ἔφτάει;

M.- Τρανά θάματα. Ἀτά ὄλια ἔφτάει, ἄμαν ἕναν πρᾶμαν μαναχόν.....

HP.- Ποῖον;

M.- Τήν εἰρήνην-τήν εἰρήνην τῇ θεοῦ τήν καλοσύνιαν.

Ἡτοχό ἐκθεμα καί ὁμοίως προκαλεῖ συγκίνηση καί θαυμασμό, γιατί στή σκέψη
τοῦ καθενός περνοῦν γοργά οἱ αἰῶνες, ποῦ κόλησαν, ὅπου στή μακρινή χώρα
τοῦ Πόντου οἱ Ἕλληνες δέ λησμονήσαν Πίστη καί Πατρίδα καί κράτησαν μέ-
χρι τέλους ἀκέραιες τίς ἑθνικές παραδόσεις.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΑΙ

O.- Ἡ Διεθνὴς ἑκθεσις Θεσ/νίκης εἶναι βέβαια, κατὰ κύριο λόγο, ἑκθεσις ἐμπορί-
κῃ, ὅπου οἱ διάφορες χώρες προβάλλουν τῇ βιτρίνα τοῦ πολιτισμοῦ τους.

Ἡ διεθνὴς αὐτὴ ἐκθεσις δὲν ἔχει ὁμοίως σημασία μονάχα ἀπὸ ἀποψη οἰκονομι-
κῃ. Στὴ Θεσ/νίκη κάθε χρόνο αὐτόν τόν καιρὸ καλλιεργεῖται ἐπὶ ἕνα εἰκο-
σαήμερο τὸ διεθνὲς πνεῦμα εἰρηνικῆς συνεργασίας τῶν λαῶν.

Πέρα ἀπὸ τὴ μεγάλη σημασία της, ἡ ἑκθεσις Θεσ/νίκης ἐπιτελεῖ καί τό-
σους ἄλλους σκοποὺς στὸ ἐσωτερικόν. Καταρθάνουν ἐδῶ κάτοικοι ἀπὸ ὅλα τὰ
μέρη τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ τὰ χωριά μας τούτη ἡ ἑκθεση ἀποτελεῖ τὸ λαμπρό-
τερο πανηγύρι, γι' αὐτὸ κατὰ μῆνα Σεπτέμβρη οἱ ἄνθρωποι τοῦ χωριοῦ προ-
παθοῦν νὰ ικανοποιήσουν τὸ μεγάλο τους πόθο, νὰ δοῦν τὴν ἑκθεση.